

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Szkoła – historyczny i obecny obraz jej funkcjonowania	15
1.1. Model pruski we współczesnej szkole	16
1.2. Standaryzacja – „spadek” po rewolucji przemysłowej ..	17
1.3. Szkoła transmisyjna	19
1.3.1. Funkcjonowanie szkoły w obecnym systemie prawnym	21
1.3.2. Przestrzeń edukacji	24
1.4. Szkoła może być inna	26
Rozdział 2. Niepowodzenia szkolne w polskim systemie edukacyjnym	30
2.1. Niepowodzenia szkolne	30
2.1.1. Przyczyny niepowodzeń szkolnych	34
2.2. Uczeń z niepowodzeniami szkolnymi, czyli kto?	36
2.2.1. Diagnoza niepowodzeń szkolnych	41
2.2.2. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	43
2.2.3. Skutki niepowodzeń szkolnych	45
2.3. Pedagog	47
2.3.1. Nauczyciel – refleksyjny praktyk	49
2.4. Rodzice	58
Rozdział 3. Neuroedukacja	63
3.1. Neuroedukacja	66
3.2. Implikacje neuroedukacji	69
3.2.1. Emocje w edukacji	71
3.2.2. Uczenie wielozmysłowe	76
3.2.3. Nastawienie na nowość i historie	78

3.2.4. Sztuka popełniania błędów	80
3.2.5. Ruch	86
3.2.6. Umiejętne powtarzanie	91
3.2.7. Praca w grupie	96

Rozdział 4. Badania w działaniu z uczniami dotkniętymi niepowodzeniami szkolnymi 99

4.1. Realizm krytyczny jako twórczy, społeczny proces pracy	100
4.2. Badania w działaniu	102
4.3. Etnografia edukacyjna	106
4.3.1. Emancypacyjno-krytyczny wymiar badań	108
4.3.2. Obserwacja uczestnicząca podczas zajęć pozalekcyjnych	109
4.3.3. Wywiad swobodny, głos uczniów w swojej sprawie	111
4.4. Opracowanie i przedstawienie danych	112
4.5. Przedmiot i cel badań	113
4.6. Problem główny i problemy szczegółowe	114
4.7. Dobór próby, obszar i organizacja badań	115
4.8. Plan badawczy	116
4.9. Program zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	121
4.9.1. Przestrzeń edukacyjna	122
4.9.2. Integracja i współpraca w grupie	122
4.9.3. Zapamiętywanie	122
4.9.4. Uczenie w ruchu	123
4.9.5. Stymulacja zmysłów	123
4.9.6. Twórcze i krytyczne myślenie	123
4.10. Etyczne aspekty organizacji projektu badawczego ...	124

Rozdział 5. Cykl I badań w działaniu 125

5.1. Ewaluacja wstępna	125
5.2. Diagnoza zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	128
5.2.1. Strategie uczenia się	131
5.3. Działanie – prowadzenie zajęć z wykorzystaniem neuroedukacji	136
5.3.1. Oblicza integracji	137
5.3.2. Błądzić nie jest łatwo	141

5.3.3. Zaangażowanie emocjonalne i tworzenie historii	145
5.3.4. Nieufność wobec nowości	149
5.3.5. Przestrzeń edukacji	153
5.3.6. Praca w ruchu	157
5.4. Refleksja nad dotychczasowymi działaniami	161
Rozdział 6. Cykl II badań w działaniu	166
6.1. Plan	166
6.2. Działanie po zmianie	168
6.2.1. Budowanie poczucia własnej wartości	168
6.2.2. Samodzielna organizacja uczenia się	180
6.2.3. Myślenie twórcze i krytyczne	186
6.2.4. Integracja treści	191
6.3. Ewaluacja	194
6.4. Ja jako nauczyciel – refleksyjny praktyk	204
Zakończenie	207
Bibliografia	211
Aneks	227
Spis rysunków	253